

UZASADNIENIE

Ubezpieczona N. G. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. z 28 maja 2021r. odmawiającej jej prawa do zasiłku chorobowego za okres od 21 kwietnia 2021r. do 8 czerwca 2021r. Domagała się jej zmiany i przyznania jej prawa do tego świadczenia. Zarzuciła zaskarżonej decyzji naruszenie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że w okresie niezdolności do pracy kontynuowała działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby. Tymczasem niezdolność do pracy powstała po zakończeniu przez nią działalności zarobkowej w postaci umowy zlecenia. W czasie trwania niezdolności do pracy nie posiadała żadnego innego tytułu ubezpieczenia.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania. Zarzucił, iż po rozwiązaniu stosunku pracy ubezpieczona kontynuowała zatrudnienie w formie umowy zlecenia nie będąc zgłoszoną do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego, co wyklucza możliwość przyznania jej prawa do zasiłku po ustaniu tego tytułu.

Wyrokiem z 24 września 2021r. Sąd Rejonowy w Chorzowie zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznał ubezpieczonej prawo do zasiłku chorobowego za okres od 21 kwietnia 2021r. do 8 czerwca 2021r.

Sąd Rejonowy ustalił, że ubezpieczona podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia u płatnika składek - B. C. na podstawie umowy o pracę do 9 kwietnia 2021r. Równolegle była zatrudniona na podstawie umowy zlecenie w SPZOZ K. do 20 kwietnia 2021r., który to płatnik 21 kwietnia 2021r. wyrejestrował ją z ubezpieczeń społecznych.

W dniu 24 maja 2021r. ubezpieczona wystąpiła do ZUS o przyznanie jej prawa do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego - za okres od 21 kwietnia 2021r. do 25 maja 2021r. W następstwie czego organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję.

Sąd Rejonowy uwzględnił odwołanie.

Powołując się na przepis art. 6 ust. 1 ustawy dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j.: Dz.U. 2021, poz. 1133), zwanej dalej ustawą zasiłkową, zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego. Z mocy art. 7 pkt 1 tej ustawy przysługuje on również osobie, która stała się niezdolna do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli niezdolność do pracy trwała bez przerwy co najmniej 30 dni i powstała nie później niż w ciągu 14 dni od ustania tytułu ubezpieczenia chorobowego.

Zgodnie z treścią art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej, zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy: kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby.

Do 9 kwietnia 2020r. ubezpieczona podlegała ubezpieczeniom społecznym z tytułu stosunku pracy i równolegle miała zawartą umowę zlecenia, która ustała z dniem 20 kwietnia 2021r. Następnie od 21 kwietnia 2021r. stała się niezdolna do pracy z powodu choroby. W okresie objętym zaskarżoną decyzją ubezpieczona nie wykonywała żadnych czynności i nie uzyskiwała dochodu, bo umowa zlecenie ustała 20 kwietnia 2021r. tj. przed datą powstania niezdolności do pracy. Z tytułu umowy zlecenia ubezpieczona nie była zgłoszona do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego.

Ponieważ niezdolność do pracy powstała 21 kwietnia 2021r., gdy ubezpieczona nie kontynuowała działalności gospodarczej, a jednocześnie zostały spełnione przesłanki określone art. 7 ustawy tj. niezdolność do pracy trwała bez przerwy co najmniej 30 dni i powstała w ciągu 14 dni od ustania tytułu ubezpieczenia chorobowego, przeto należało uznać, iż ubezpieczonej przysługiwało prawo do zasiłku chorobowego w spornym okresie.

Na marginesie wskazać należy, iż sam fakt, że zleceniodawca - płatnik składek SPZOZ K. dokonał wyrejestrowania ubezpieczonej dopiero z dniem 21 kwietnia 2021r. stanowi czynność faktyczną i nie jest równoznaczne ze świadczeniem wówczas pracy przez ubezpieczoną.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Rejonowy zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonej prawo do zasiłku chorobowego za sporny okres.

Apelację od tego wyroku wniósł organ rentowy.

Zaskarżając wyrok w całości apelujący domagał się jego zmiany poprzez oddalenie odwołania ewentualnie uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie prawa materialnego - art. 13 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa poprzez przyznanie prawa do spornego świadczenia, podczas gdy ubezpieczona kontynuowała działalność zarobkową po ustaniu tytułu, a z kolei z tego tytułu ubezpieczona nie dokonała zgłoszenia do ubezpieczenia chorobowego, stąd nie można przyznać świadczenia w związku z jego późniejszym ustaniem.

Organ rentowy podniósł, że ubezpieczona po ustaniu tytułu do ubezpieczeń społecznych (umowa o pracę), kontynuowała zatrudnienie w ramach umowy zlecenie (czyli działalność zarobkową stanowiącą tytuł do ubezpieczeń społecznych), nie zgłaszając się z tego tytułu do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego.

Niezrozumiałym jest twierdzenie Sądu I instancji, iż skoro odwołująca w dniu 21 kwietnia 2021r. nie miała innego tytułu do ubezpieczeń społecznych, bowiem ten kolejny tytuł również ustał, to przysługuje jej prawo do świadczenia po ustaniu pierwszego tytułu właśnie od 21 kwietnia 2021r. Skoro bowiem po ustaniu pracowniczego tytułu do ubezpieczeń społecznych, którym była objęta ubezpieczeniem chorobowym, kontynuowała działalność stanowiącą tytuł do objęcia dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym, to nie przysługuje jej za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego prawo do świadczenia. Ubezpieczona nie nabyła też do niego prawa wraz z ustaniem kolejnego tytułu - umowy zlecenia - w dniu 20 kwietnia 2021r., ponieważ z tego tytułu nie dokonała zgłoszenia do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego.

Apelujący zwrócił uwagę na treść regulacji z art. 13 ustawy zasiłkowej, zgodnie z którą zasiłek chorobowy w ogóle nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, a więc nie odnosi się do okresów poszczególnych zwolnień, tak jak przepis art. 17 tej ustawy. Okoliczność posiadania innego tytułu umożliwiającego zgłoszenie się do ubezpieczenia chorobowego po ustaniu tytułu pracowniczego przekreśla możliwość uzyskania świadczenia po ustaniu pracowniczego tytułu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd odwoławczy w pełni podziela ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu I instancji uznając je za własne, co oznacza, iż z mocy art. 387 § 2¹ pkt 1 k.p.c. zbędne jest ich ponowne przywoływanie w uzasadnieniu wyroku Sądu odwoławczego. Zarzuty stawiane przez apelującego zaskarżonemu wyrokowi okazały się chybione.

Istota sporu sprowadzała się do oceny, czy ubezpieczonej przysługiwało prawo zasiłku chorobowego na mocy art. 7 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i

macierzyństwa (Dz. U z 2019r., poz. 645, z późn.zm.), zwanej dalej ustawą zasiłkową, czy też było ono wyłączone na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 tej ustawy.

Zgodnie z art. 7 pkt 1 ustawy zasiłkowej zasiłek chorobowy przysługuje osobie, która stała się niezdolna do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli niezdolność do pracy trwała bez przerwy co najmniej 30 dni i powstała nie później niż w ciągu 14 dni od ustania tytułu ubezpieczenia chorobowego. Ubezpieczona spełniała te warunki, co pozostawało bezsporne. Dnia 9 kwietnia 2021r. ustał jej tytuł pracowniczego ubezpieczenia chorobowego i w ciągu 14 dni – od 21 kwietnia 2021r. stała się niezdolna do pracy, a niezdolność ta trwała ponad 30 dni - do 8 czerwca 2021r. Przesłanki pozytywne nabycia przez nią prawa do zasiłku chorobowego zostały więc spełnione.

W myśl art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby.

R. legis tej regulacji ma na względzie fakt, iż celem przyznania zasiłku chorobowego po ustaniu ubezpieczenia jest zabezpieczenie materialne pracownika przed utratą zarobków na wypadek przemijających przeszkód w ich zdobywaniu, wywołanych chorobą. Unormowanie to ma więc charakter gwarancyjny, ochronny, zabezpieczający środki utrzymania ubezpieczonego i jego rodziny na czas uniemożliwiający wyszukanie nowego źródła dochodu. Prawo do tego świadczenia dyktowane jest bowiem koniecznością ochrony wytworzonej przez chorobę przerwy w pracy (tak uchwała Sądu Najwyższego z 10 grudnia 1984r., III UZP 55/84; wyrok Sądu Najwyższego z 5 sierpnia 1999r., II UKN 68/99, uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z 18 kwietnia 1996r., II UZP 23/95). Celem zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego nie jest rekompensata zarobku utraconego na skutek niezdolności do wykonywania dotychczasowej pracy, ale niemożność znalezienia i podjęcia nowego zatrudnienia ze względu na chorobę i związaną z tym konieczność zapewnienia środków utrzymania (I. Jędrasik – Jankowska: Zasiłek chorobowy, Problematyka prawna, Warszawa 1983, s. 178). Ustawodawca wyłączył możliwość nabycia prawa do zasiłku chorobowego w przypadku wykonywania pracy zarobkowej, ponieważ wówczas choroba nie ogranicza zdolności do pracy, więc nie zachodzą przesłanki przyznania prawa do tego świadczenia (A. Rzetecka – Gil, Ustawa o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Komentarz, wyd. II, Lex 2017).

Wykładnia językowa i celowościowa art. 13 ust. 2 ustawy zasiłkowej prowadzi oczywistego do wniosku, iż by ziściła się negatywna przesłanka uzasadniająca odmowę przyznania na tej podstawie prawa do zasiłku chorobowego muszą zostać spełnione kumulatywnie dwa warunki: konieczna jest niezdolność do pracy i kontynuowanie, bądź podjęcie działalności zarobkowej w czasie trwania tej niezdolności. Prowadzenie takiej działalności po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego i przed powstaniem niezdolności do pracy nie daje podstaw do zastosowania tej regulacji. Potwierdził to Sąd Najwyższy w wyrokach z 4 października 2018r. (III UZP 5/18) i z 25 października 2018r. (III UZP 7/18) wskazując, iż zasiłek chorobowy po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego nie przysługuje tylko za te okresy orzeczonej niezdolności do pracy, w których została podjęta lub faktycznie kontynuowana działalność zarobkowa stanowiąca kolejny lub nowy tytuł podlegania ubezpieczeniu chorobowemu. To samo wynika zresztą z wyroku Sądu Najwyższego z 7 maja 2003r. (III UZP 3/03) powołanego przez apelującego, po myśli którego wyłączenie prawa do zasiłku chorobowego na podstawie art. 13 ustawy zasiłkowej dotyczy sytuacji, w której osoba niezdolna do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego nie podlega żadnemu ubezpieczeniu, natomiast kontynuuje lub podejmuje działalność zarobkową uprawniającą ją do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym. Kontynuacji lub podjęciu działalności zarobkowej musi więc towarzyszyć niezdolność do pracy, by możliwe było wyłączenie na tej podstawie prawa do zasiłku chorobowego za okres owej niezdolności.

Tym samym to moment powstania niezdolności do pracy jest decydujący dla przyznania, bądź odmowy przyznania zasiłku chorobowego. Z powołanej regulacji wynika bowiem w sposób niebudzący najmniejszych wątpliwości, iż to osoba niezdolna do pracy musi kontynuować, bądź podjąć działalność zarobkową. Osobę można uznać za niezdolną do

pracy dopiero po zaistnieniu choroby, która wyklucza możliwość pracy. Okoliczność tę można stwierdzić orzeczeniem lekarskim i określić dokładną jej datę, a omawiany przepis wymaga, aby osoba ta kontynuowała, bądź podjęła działalność zarobkową już po stwierdzeniu niezdolności.

Powyższe założenia potwierdza jednoznacznie treść formularza organu rentowego udostępnianego celem złożenia wniosku o zasiłek chorobowy po ustaniu tytułu ubezpieczenia. Z istoty rzeczy jest on sporządzany dopiero w czasie trwania niezdolności do pracy i do przyznania prawa do świadczenia wymaga wskazania w stosownej rubryce w czasie terażniejszym, że wnioskodawca nie kontynuuje i nie podjął działalności zarobkowej. W punktu widzenia art. 13 ustawy zasiłkowej wcześniejszy okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia a przed powstaniem niezdolności do pracy pozostaje bowiem bez jakiegokolwiek znaczenia dla przyznania prawa do zasiłku chorobowego. Należy ubolewać nad tym, iż treść tej jednoznacznej regulacji znajdującej odzwierciedlenie w udostępnianych ubezpieczonym formularzach oraz jej cel całkowicie uszedł uwadze organu rentowego, który przez ponad pół roku zwleka z wypłatą oczywiście należnego ubezpieczonej świadczenia.

W przypadku ubezpieczonej w dacie kontynuowania działalności zarobkowej po ustaniu pracowniczego tytułu ubezpieczenia chorobowego nie była ona niezdolna do pracy. Z kolei wówczas, kiedy stała się niezdolna do pracy - od 21 kwietnia 2021r. nie kontynuowała już ani nie podejmowała działalności zarobkowej. W czasie owej niezdolności nie posiadała zatem żadnego źródła utrzymania i nie miała możność znalezienia i podjęcia nowego zatrudnienia, co należało jej zrekomensować zasiłkiem chorobowym, skoro spełniła wymogi z art. 7 pkt 1 ustawy zasiłkowej. Jak trafnie ocenił przy tym Sąd I instancji nie zachodziły przesłanki wyłączające prawo do tego świadczenia unormowane w art. 13 ust. 1 pkt 2 tej ustawy.

Mając powyższe na względzie na mocy art. 385 k.p.c. apelację organu rentowego należało oddalić jako bezzasadną.

SSO Anna Petri

ZARZĄDZENIA:

1. odnotować; sprawa niekasacyjna;
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS po złożeniu przez niego w terminie kompletnego wniosku; pominąć portal informatyczny, o czym tam poinformować,
3. opublikować orzeczenie do art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa; teza: „Wykładnia językowa i celowościowa art. 13 ust. 2 ustawy zasiłkowej prowadzi oczywistego do wniosku, iż by ziściła się negatywna przesłanka uzasadniająca odmowę przyznania na tej podstawie prawa do zasiłku chorobowego muszą zostać spełnione kumulatywnie dwa warunki: konieczna jest niezdolność do pracy i kontynuowanie, bądź podjęcie działalności zarobkowej w czasie trwania tej niezdolności. Prowadzenie takiej działalności po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego i przed powstaniem niezdolności do pracy nie daje podstaw do zastosowania tej regulacji.”
4. po nadejściu dowodu doręczenia zwrócić akta do SR.

K. dnia 17 grudnia 2021r.